

27.9.2024

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

Viite: lausuntopyyntöne 14.8.2024, VN/18671/2022

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen päivitys

Suomen Palopäälystöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry kiittää lausunnonantomahdollisuudesta. Lausuntomme pohjautuu jäseniltämme, asiantuntijaelimiltämme ja luotamushenkilöstöltämme kerättyyn palautteeseen. Lausumme seuraavaa:

Pelastustoiminnan palvelutarpeen arviointi

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa tulisi esitettyä selkeämmin huomioida alueilla sijaitsevat erityisriskikohteet, kuten esimerkiksi ydinvoimalat, kemian teollisuus tai muut teollisuuslaitokset. Kohteissa tapahtuu onneksi vain harvoin suuria onnettomuuksia, mutta sellaisen tapahtuessa vaikutukset ovat laajat. Pelastuslaitoksilla tulee olla kykyä vastata myös harvoin tapahtuviin suuronnettomuuksiin. Lisäksi on tärkeää, että myös muut elinkeinoelämän kohteet tunnistettaisiin merkittäviksi pelastusvalmiutta vaativiksi kohteiksi mm. huoltovarmuuden, taloudellisen merkittävyyden ja työllistävyyden perusteella.

Palvelutarpeen arvioinnissa tukeudutaan riskiruutumallin ohjaamana nykyiseen rakennuspinta-alaan ja tapahtuneisiin kohonneen pelastuspotentiaalisiin onnettomuuksiin. Olisi kenties syytä pohtia palvelutarpeen kehittymistä myös tulevaisuuteen sijoittuvien parametrien avulla. Eli käytännössä esim. väestönkehitykseen, väestön ikääntymiseen sekä rakennuskannan kehitykseen perustuen.

Toimintavalmiuden suunnittelu

Toimintavalmiuden suunnittelussa tulisi huomioida selkeämmin pelastustoiminnan suorituskyvyn osalta pelastushenkilöstön osaaminen ja koulutus. Jotta pelastustoiminta on tehokasta ja vaikuttavaa tarvitsee henkilöstö viikkoharjoittelun ja työvuorokoulutusten lisäksi myös muita täydennyskoulutuksia ja harjoittelumahdollisuuksia. Pelastustoimen täydennyskoulutukset keskittyvät monesti kädentaitotasolle, mutta on erittäin tärkeää, että myös pelastustoiminnan johtamista harjoitellaan nykyistä monipuolisemmin. Toisaalta yhteiskunnan kehittymisen myötä myös uudenlaisiin riskeihin tulee varautua, osaamista ja kalustoa tulee kehittää myös niihin liittyen. (esim. akkukäyttöiset kulkuvälineet, vetytalous, tapahtumaturvallisuus ym.).

On hyvä, että ohjeessa mainitaan kärkiyksiköt, joita on jo osassa pelastuslaitoksissa otettu käyttöön. Toimintavalmiuden ja suorituskyvyn kannalta on hyvä huomioida, että niissä toimiminen vaatii uudenlaista taktista osaamista ja ajattelukykyä. Toimintavalmiuden suunnittelun yhteydessä tämäkin tulisi ottaa huomioon.

Eräs toimintavalmiuteen liittyvä huoli on sopimuspalokuntien hiipumisongelma. On nähtävissä, että monilla alueilla toimintakykyisten sopimuspalokuntien määrä vähenee tulevaisuudessa. Toinen huoli, joka liittyy toimintavalmiuteen, on pelastuslaitosten

heikkenevät taloudelliset resurssit. Nämäkin asiat tulisi, jotenkin huomioida toimintavalmiuden suunnittelun yhteydessä.

Muodostelmien hälyttäminen ja valmiustasot

Pelastustoimen valmiustasot on kaivattu uudistus. Liikennevalomalli on toimiva ja helpposti ymmärrettävä järjestelmä.

Yhteistyöterveisin

Suomen Palopäällystöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry

merk. *Veli-Pekka Ihamäki*

Veli-Pekka Ihamäki
puheenjohtaja

merk. *Ari Keijonen*

Ari Keijonen
toiminnanjohtaja

